

BVD / SBP

- rapportage over internationale ontwikkelingen
feiten en achtergronden die van belang
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A81/015

15 december 1981

OOSTEUROPESE REAKTIES OP DE ONTWIKKELINGEN IN POLEN

Sowjet-Unie

De reacties in de Sowjet-Unie op de ontwikkelingen in Polen getuigen van een zekere terughoudendheid. Weliswaar werd de Sowjetbevolking in het weekeinde zeer snel op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen door extra nieuwsuitzendingen een uur nadat de staat van beleg in Polen was afgekondigd, maar commentaar werd daarbij niet gegeven. In de loop van zondag liet de Sowjet-televisie ook de hele rede van [redacted] zien, een rede die op maandag 14 december integraal in de Prawda werd afgedrukt.

Eveneens op 14 december kwam het Sowjetpersbureau TASS met een officiële verklaring, waarin werd meegedeeld dat de regering van de Sowjet-Unie "met een gevoel van voldoening" de berichten over de militaire interventie had ontvangen. "De verklaringen van generaal [redacted] bevestigen dat de alliantie tussen de Sowjet-Unie en Polen de hoeksteen vormt van de belangen van de Poolse Staat", aldus TASS. Het persbureau meldde met instemming dat "Polen een onvernietigbare schakel is en zal zijn in het Warschaupact, een lid van de gemeenschap van socialistische staten". De gebeurtenissen in Polen werden verder beschreven als een interne aangelegenheid, die door de Sowjet-Unie worden beschouwd als "van grote betekenis".

Enkele dagen voor de actie in Polen was overigens de kritiek in de Sowjetpers op de ontwikkelingen in dat land duidelijk verscherpt. Het legerblad Krasnaya Zvezda vergeleek Polen met Chili vlak voor de "fascistische staatsgreep", de Prawda schreef over het "opvoeren van de openlijke contra-revolutionaire strijd" en op 10 december publiceerde het persbureau TASS een bericht over de situatie waarin sprake was van "contrarevolutionaire milities" die door de straten van de Poolse steden zouden trekken. TASS schreef verder dat het oprukken van de contrarevolutionaire krachten "de autoriteiten dwingt om aanvullende maatregelen te nemen om de grondwettelijke pijlers van de staat te beschermen".

Tsjechoslowakije

De eerste reacties uit Praag zijn ronduit enthousiast. Opvallend is, dat, terwijl in Polen zelf de nadruk ligt op nationaal herstel en patriottisme, het Tsjechoslowaakse partijblad Rude Pravo melding maakt van "de vastberaden houding die de vaderlandslievende krachten in Polen hebben ingenomen ter verdediging van het socialisme"

Het ingrijpen van het Poolse leger wordt gezien als een besluit dat van "levensbelang is voor het gehele socialistische kamp". De boodschap uit Praag is duidelijk: de militaire machtsovername is prima, maar moet worden gevolgd door herstel van de heerschappij van de partij.

Albanië

Het Albanese persagentschap ATA noemde de laatste ontwikkelingen in Polen gisteren het gevolg van "het beleid van het Poolse revisionistische 'gewest'" en van "de activiteiten van de reactionaire vakbond Solidariteit, gemanipuleerd door de katholieke clerus en interne en externe reactionaire krachten".